

Vogeljaar-Vogelfotoparade 1990

Op 15 december 1990 beoordeelde een jury bestaande uit Koos Dansen, Henk Lichtenbeld, Rob van Schagen, Jaap Taapken en Wim Werkman 76 zwartwit vogelfoto's van negentien fotografen. Deze aantallen zijn iets kleiner dan de voorgaande jaren, toen 20 à 25 fotografen samen tachtig à negentig foto's instuurden.

Eerste indruk

De gang van zaken bij het jureren, dat ditmaal plaatsvond bij Jaap Taapken thuis, was als volgt: alle werkstukken werden uitgelegd op de huiskamervloer, zodanig dat er voor de juryleden voldoende loopruimte overbleef. Daarna lieten dezen, in stilte rondschuifelend, de foto's enige tijd op zich inwerken.

Al in die eerste fase blijken sommige foto's de aandacht als een magneet naar zich toe te trekken, terwijl andere de blik dóór laten dwalen.

Vrij veel zeldzaamheden en bijzondere soorten bespeuren wij, en maar betrekkelijk weinig 'huis-tuinen-keuken-pieten'.

Ook het aantal opnamen die interessant actief gedrag laten zien is helaas beperkt: er zijn veel portretjes bij 'postzegels' noemt Jaap Taapken ze: vogels in rust waar niet veel vanuitgaat.

Slechts een stuk of vijftien tot twintig opnamen laten onze harten wat sneller kloppen. Bij de rest ontbreekt er ofwel in technisch en/of esthetisch opzicht te veel, ofwel het gaat om situaties die wij al zo vaak eerder vastgelegd hebben gezien, dat de verrassing er een beetje af is.

De algemene indruk, alle 76 ingezonden foto's overziend, was dat het gemiddelde peil iets lager lag dan de voorgaande jaren.

Selectie

Vervolgens legden wij in onderling overleg die foto's terzijde, die in elk geval niet tot de kanshebbers behoorden. Vanzelfsprekend keken wij pas achterop wie de maker was, nadat er een - in dit geval negatief - oordeel was geveld.

Onvolkomenheden die afbreuk doen aan een foto, of andere redenen om een werkstuk te elimineren, die wij (ook) dit jaar (weer) tegenkwamen, zijn:

- saaie of chaotische omgeving en/of achtergrond
- takken, halmen of andere vogels storend in beeld
- vogels te groot of juist te klein afgebeeld
- grijze vogel(s) tegen grijze achtergrond
- onscherp
- niet schoon gewerkt in de doka (stof, vuil, vlekken)
- futloze, niet pittige afdruk
- lelijke frontale flits
- statische of onelegante houding of uitdrukking
- onderwerp dat al te vaak is getoond.

Wat dit laatste betreft: wie nog hoge ogen wil gooien met een opname van bijvoorbeeld Aalscholvers of Futen, moet wel met een heel bijzondere voltreffer komen, zowel in technisch, als in esthetisch en biologisch opzicht, want wat deze soorten betreft hebben wij al zo veel, heel goede en bijzondere resultaten onder ogen gehad in de loop der jaren. En ook de Blauwe Reiger op het bordje 'Verboden te Vissen' en de Zilvermeeuwen die met ons meevliegen boven de boot naar de Waddeneilanden kennen wij inmiddels wel.

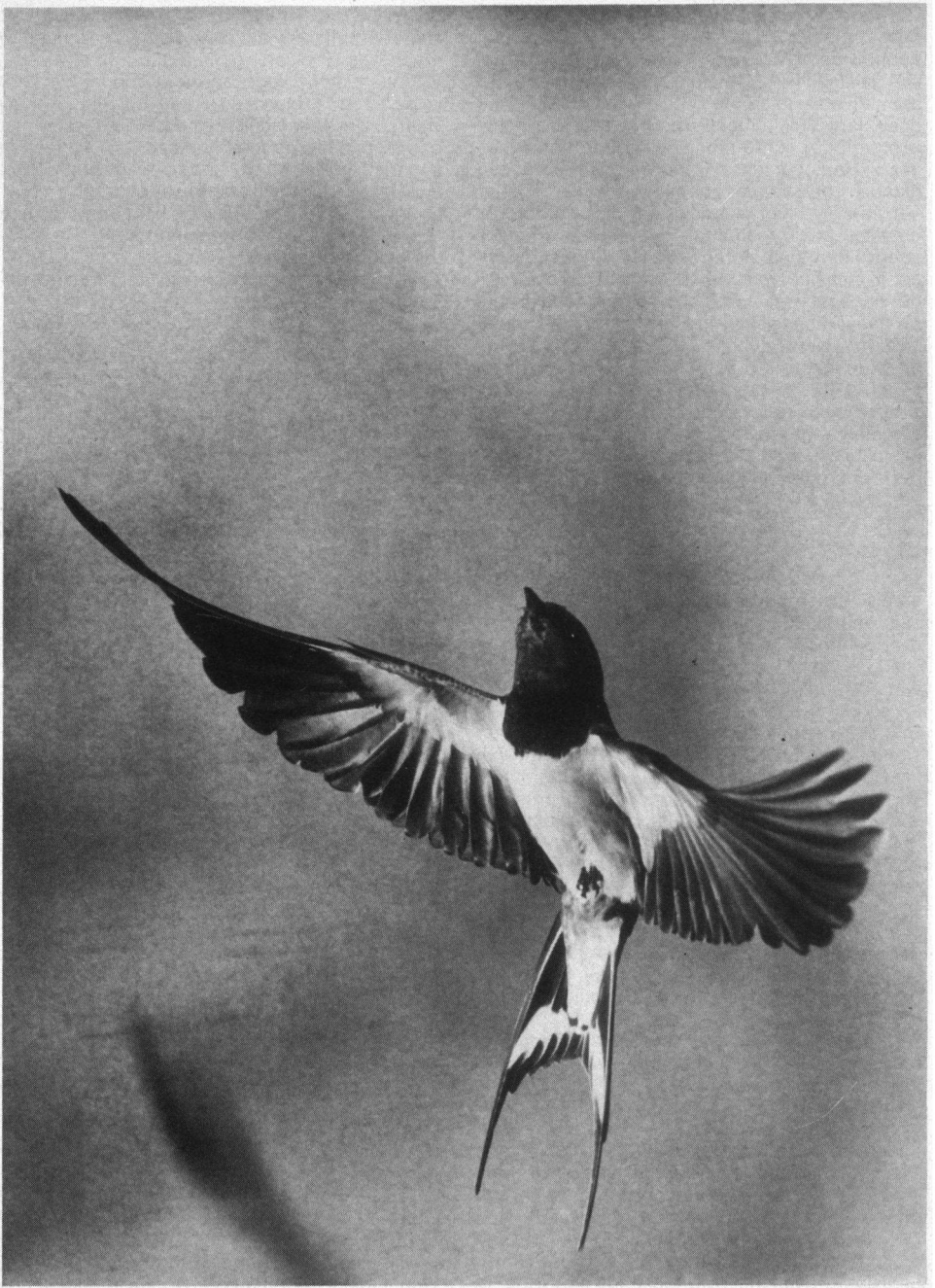
Hans Dwars uit Bussum wist ons aan het glimlachen te krijgen met zijn foto van een Krokodil, gemaakt in de Everglades (Florida), waar hij achterop had geschreven: 'Kluut, net opgegeten (geintje)'. Ook aardig, maar heel wat serieuzer, was een opname van een Watersnip, rustend op een houten of plastic loekend, door Henk Zweers uit Spijkenisse. Als deze foto technisch beter was geweest, dat wil zeggen het onderwerp groter afgebeeld, scherper en beter doortekend, dan had hij zeker langer in de race kunnen blijven.

Bij de eerste afvallers waren ook al foto's die op zich helemaal niet slecht zijn, en niet ongeschikt voor publikatie. Auke Terluin uit Rotterdam bijvoorbeeld fotografeerde - vermoedelijk vanuit de auto - respectievelijk een Grutto en een Kievit in grasland. Beide opnamen zijn redelijk scherp en de vogels zijn duidelijk afgebeeld. Zonder meer bruikbaar als illustratie voor een folder of artikel over weidevogels, maar als je er naar kijkt in het kader van een vogelfotowedstrijd, dan zijn de eentonige omgeving en het statische karakter van de vogels toch voldoende redenen om de opname al in een vroege fase van de selectie terzijde te leggen.

Zeldzaam of buitenlands

Het uit de race halen van foto's die niet voldoende kwaliteiten hadden om door te dringen tot de finale, gebeurde in verschillende rondes, afgewisseld door pauzes. Al selekerend bleek het relatief grote aantal buitenlandse en zeldzame opnamen. In het buitenland waren onder meer actief: Max Heyndijk uit Rotterdam (zeer sfeervolle plaat van Vale Gieren in Oostenrijk), A. de Kniiff uit Alphen aan den Rijn (paring Rosse Franjepoten en Vorkstaartmeeuw, beide in Canada) en Henk Tromp uit Nieuwegein (Jsduiker op Jsland).

Van de vastgelegde bijzondere soorten in eigen land noemen wij: de Bladkoning in de Delftse Hout (te grijs; komt er niet uit) door René van Rossum uit Katwijk aan Zee, de Zwarte Ibis in Nieuw Lekkerland van Hans Gebuis uit Dordrecht (haarscherp, maar wat statisch), de

Eerste prijs. Boenzw-
luw, Akerstdijk, gemeen-
te Pijnacker, 3 juni 1990.
Leica R4, 90 mm, F 11,
film.

Foto: Gerard de Hoog NFG.

Dwerggors in Katwijk aan Zee (te rommelig, takje door kop), alsmede de al eerder in Het Vogeljaar gepubliceerde Bosgors, beide van Henk Harmsen uit Den Haag, de Stellendamse Ivoormeeuw door diverse fotografen, en de fraaie Beflijster door Jan Stok (prachtig portret met erg lichte achtergrond) en de mooie vliegende Koningseider bij Harlingen door Arnoud van den Berg, een plaat die helaas niet geheel scherp is.

Van de overige inzendingen die wel indruk maakten, maar toch in de kwart of halve finales sneuvelden memoreren wij nog: de heel bijzonder in close up door Max Heyndijk gefotografeerde Knobbelzwaan met opstaande vleugels die op haast menselijke wijze betraapt of schuw omkijkt; het enige minpunt was hier eigenlijk dat het beest te kolossaal in het fotokader geperst zit. Goed is ook de opname van Martijn de Jonge, waarop een prooi-etende Buizerd en een halve, z'n kans afwachende Zwarte Kraai te zien is en uitstekend (zeker ook horend bij de eerste tien) het Woudaapje van Hans Gebuis, omkranst door een ovaal van takken.

Finale

Wikkend en geanimeerd overleggend en discussiërend werd het fotobestand stap voor stap verder uitgedund tot er nog zes finalisten over waren.

Het was opvallend dat uiteindelijk bleek dat er van de winnende fotografen verscheidene foto's tot soms op het laatst in de race bleven. Zoals Buidelmees en Woudaapje van Hans Gebuis en zonnebadende Merel en jonge Ringmussen zich koesterend in de zon van A.C. Zwaga. Omdat elke inzender slechts met één foto een prijs kan winnen moesten deze foto's nadat bekend was geworden dat er van de zelfde fotografen meer foto's waren overgebleven, het veld (vloerkleed) ruimen.

Lukte het vorig jaar niet om het eens te worden over de rangorde van die finalisten, zodat er gestemd moest worden, dit jaar slaagde de jury er in om in onderling overleg en met ieders uiteindelijk instemming de volgende uitslag te bepalen:

Zesde werd Martijn de Jonge uit Amsterdam, met een indrukwekkende prent van een Zeearend in de Wieringermeerpolder.

Vijfde (Kodakfilms ter waarde van f 100,-) is geworden **Henk Harmsen** uit Den Haag met een heel mooie plaat van een Dodaars te Oosterland (Z). Een portret weliswaar, maar zo pittig en scherp en technisch perfect dat de jury er toch onweerstaanbaar door werd gecharmeerd.

De vierde plaats (Kodakfilms ter waarde van f 150,-) viel ten deel aan goed old **Henk Tromp** uit Nieuwegein met zijn vissende Lepelaar in Flevoland, waar een enorme dynamiek van uitgaat.

De drie geldprijzen werden toegekend aan:

Hans Gebuis uit Dordrecht die de derde prijs (een bedrag van f 300,-) verdiende met zijn prachtige Krekeltzanger in de Biesbosch. Hans Gebuis won de beide voorgaande jaren en scoorde dus ook nu weer heel hoog.

A.C. Zwaga uit Zaandam sleepte de tweede

prijs (een bedrag van f 450,-) in de wacht met zijn voortreffelijke aktiefoto van een dreigende mannetjes-Geelgors, gemaakt in Zuid-Zweden. **Winnaar** van de Vogeljaar-Vogelfotoparade 1990 is geworden **Gerard de Hoog** uit Pijnacker bij Delft, die in Ackersdijk (gemeente Pijnacker) met een 90 mm lens, gediafragmeerd tot f 11, en een supersnelle flits, op vlekkeloze wijze een Boerenzwaluw in de vlucht wist te vangen.

Hij mocht tijdens de prijsuitreiking op 26 januari te Schoonrewoerd een geldbedrag van f 750,- in ontvangst nemen.

Alle winnaars van harte gefeliciteerd met het behaalde resultaat!

Tips en wensen

Zoals gezegd viel op dat er maar weinig opnamen van 'gewone' soorten ingestuurd werden, zoals bijvoorbeeld Spreeuw, de diverse mezen, Boomklever en Boomkruiper, Heggemus, Roodborst en andere soorten die zich vaak rond huis en hof en in aangrenzende bossen en parken ophouden.

Het aardige van vogels fotograferen in de eigen omgeving is, behalve dat je minder milieuvriendelijke en geldverslindende autokilometers behoeft te maken, de mogelijkheid om het gewenste beeld vergaand voor te bereiden en te regisseren. Ik denk hierbij aan voertafels en drinkvijvertjes waarbij passende aanliegtakjes en -stronkjes geplaatst kunnen worden en gekozen voor een rustige achtergrond en een aangename lichtrichting en -situatie.

Voor wat betreft het tegen een rustiger achtergrond fotograferen van vogels op de grond, bijvoorbeeld op slikken, langs oevers en in grasland, is het uitproberen van een schuientje waarin je - comfortabel op een luchtbed - op je buik kunt liggen misschien de moeite waard. Door ongeveer op de zelfde hoogte te zitten als je onderwerp, wordt dit niet zo gauw tegen een rommelige achtergrond aan geplakt.

Tot besluit een tweetal wensen: in de eerste plaats hoop ik dat veel 'ouwe getrouwen', die dit jaar verstek lieten gaan, volgend jaar weer van de partij zullen zijn. Namen die me in dit verband te binnen schieten zijn bijvoorbeeld: Jos Korenromp, Wim Weenink, Ton Tuinman, Piet Munsterman, Hans Schouten, Peter Otten en Frits Houtkamp.

De tweede wens is dat wij dit jaar vanaf eind januari alsnog een ouderwetse winterperiode krijgen, met windwakken waarin grote groepen Kuif- en Tafeleenden zich hebben verzameld en ook Grote en Middelste Zaagbekken, Nonnetjes en Brilduikers zich van dichtbij laten bewonderen, terwijl andere soorten zich op ongebruikelijke plaatsen ophouden en ook zij zich minder schuw tonen dan in een zachte winter. Ook de vogelfotografie ondervindt van zo'n echte winter als regel een krachtige stimulans. Vorstperioden mogen dan weliswaar voor mens en vooral voor menig dier ongemak en zelfs bittere ellende met zich meebrengen, ze horen er in onze streken nu eenmaal bij. Het quasi-broeikas-klimaat van de laatste jaren mag daarom wat mij betreft nu wel weer ophouden.

Tweede prijs. Geelgors mannetje in dreighouding, Zweden, 24 mei 1990. Leica R4, Telyt 560.

Foto: Anne C. Zwaga.

Derde prijs. Zingende Krukelzanger, Blebosch, mei 1990.

Foto: Hans Gebuis.

Eerste aanmoedigingsprijs. Vissende Lepelaar, Knardijk, Flevoland, mei 1990. Pentax MX, Novoflex 600 mm.

Foto: H.L.M. Tromp.

Tweede aanmoedigingsprijs. Dodaars, Oosterland, Zeeland, 2 september 1984. Nikon FE 600 mm teleconverter.

Foto: Henk H. Harmsen.

Zesde plaats. Zearend, juveniel, Wieringermeer, 29 januari 1990. Pentax LX, Novoflex 600 mm. Schuifhutfoto.

Foto: Martijn de Jonge.

Woudeapje, subadult mannetje, Biesbosch, juni 1990.

Foto: Hans Gebuis.

KODAK-Ekterprijs. Groenling, foeragerend op bottels van de Rimpelroos, Texel, oktober 1990. Nikon F3, Nikkor ED 5,6 600 mm. Film: Ekta 125. Naar een kleurenfoto van René van Rossum.

Extra Ektafilmprijs van KODAK

Voor deze prijs ontvingen wij dit maal slechts vier inzendingen, hetgeen teleurstellend genoemd mag worden omdat er met deze film magnifieke opnamen zijn te maken.

De kwaliteit van de ingezonden foto's ontliet elkaar niet veel. Na rijp beraad werd de Ektafilm-prijs toegekend aan **René van Rossum** uit Katwijk aan Zee met zijn foto van een foeragerende Groenling op bottels van de Rimpelroos. Hij maakte de foto met Ekta 125.

De mannetjes-IJsvogel van Anne C. Zwaga te

Zaandam en de geringde Tureluur op een paaltje van Astrid Kant te Deil deden voor de winnende foto nauwelijks onder, maar straalden weinig actie uit.

Uit de kleine inzending zouden wij moeten opmaken dat de vogelfotograaf het over het algemeen nog niet heeft gewaagd om vaker met deze film te werken. Omdat de meeste fotografen veelal met verscheidene bodies werken, zou dit het maken van dia's van het zelfde onderwerp niet behoeven te hinderen.